

MAHALLE ÖLÇEĞİNDE ÇOCUK PARKLARININ İNCELENMESİ “KARTEPE İLÇESİ ÖRNEĞİ”

Hanife Çağrı METİN¹, Levent ATALI^{1*}

¹ Kocaeli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Kocaeli

ÖZET

Rekreatif etkinliklerin gerçekleştirilebildiği birçok insanın serbest zamanını değerlendirdiği parklar ve bu parkların barındırdığı alanlar boyutunun incelendiği bu çalışma mahallede yaşayan çocuk, genç, yetişkin ve yaşlılar için serbest zamanlarını değerlendirme boyutunda önem arz etmektedir. Tüm bu hizmetlerin faydalanıcısı olarak engelli bireylerimizin de çalışmamızın alanını oluşturan parklardan yararlanması için mevcut sunulan alanlar ve uygulamaların tespit edilmesi bu çalışma ile sağlanmıştır. Bu çalışma Kocaeli ili Kartepe ilçesinde yürütülmüştür. Kartepe İlçesi'nde yer alan bir mahalle içerisinde bulunan toplam altı (6) park çalışmanın alanını oluşturmaktadır. Bu çalışmada belirlenen parklar araştırmacı tarafından yerinde incelenerek daha önce hazırlanmış inceleme formuna göre park barındıran alanların içeriği belirlenmeye çalışılmıştır; ayrıca araştırma konusu ile ilgili elde edilen literatür bilgileri, araştırma alanından çekilen fotoğraflar ve alanda yapılan gözlemler çalışmamızın bulgularını oluşturmuştur. Park inceleme formu parkların temel özelliklerini, engelliler açısından ulaşılabilirliğini, çocuk, genç ve yetişkinler için kullanım olanaklarını belirleyen ilgili soruları içermektedir. Sonuç olarak araştırma kapsamında incelenen parkların özellikle planlandığı alan açısından kısıtlayıcı olduğu, nüfus ve mevcut alan dağılımı için düşük bir değerde olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı parkların özellikle parklarda bisiklet yolunun parka ulaşımında hiçbirinde olmadığı, engelliler için uygulamanın sadece bir parkta olduğu ve özel spor sahasının sadece bir parkta olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma kapsamında sonuçlara göre öneriler geliştirilmiştir.

Orijinal Makale

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 24.12.2016

Kabul Tarihi: 30.12.2016

Online Yayın Tarihi: 30.12.2016

Anahtar kelimeler:

Park,
Çocuk parkı,
Rekreatif etkinlikler

* Corresponding Author: Doç. Dr. Levent ATALI
E-mail: leventatali@gmail.com, +90 532 500 19 16

**EXAMINATION OF CHILDREN PARKS IN NEIGHBORHOOD SCALE:
KARTEPE DISTRICT EXAMPLE**

ABSTRACT

In this study which parks, where recreative activities have been executed and several people spend their leisure times, and size of the parks have been investigated, have importance in spending times of children, young, adult and elder people living in the neighbourhood. Also for handicapped people, as beneficiaries of all of these services, current areas to benefit from the parks which form field of our study and determining applications have been provided within this study. This study has been conducted in the district of Kartepe in Kocaeli. Total six (6) parks in a neighbourhood in the district of Kartepe form field of the study. Through viewing the parks determined in this study by the researcher, the concept of areas which contain parks have been tried to be determined according to pre-prepared investigation form; moreover, obtained literature information related with research subject, photographs taken from research area and observations done in the area have been formed findings of our research. Park investigation form involves the relevant questions which determine basic properties of the parks, accessibility for handicapped people, opportunity to use for child, young and adults. Consequently, it is determined that the parks which have been investigated as part of the research are limiter in terms of planned area and they have low value for population and current area distribution. Also it is determined that the parks and especially bikeways are not available in transportation to the parks, application for handicapped people is available in only one park, and special sports area is available in only one park. The suggestions have been developed according to the results within the scope of this research.

Original Article

Article Info
Received: 24.12.2016
Accepted: 30.12.2016
Online Published: 30.12.2016

Key words:

*Park,
Childreen park,
Recreational activities*

GİRİŞ

Hızlı kentleşme sonucunda oluşan estetik ve çevresel problemler, planlı kentsel yeşil alanların önemini artırmaktadır. Ayrıca bu alanlar, çevre kalitesini hem ekolojik hem de ekonomik anlamda artırmaktadır. Çağdaş toplumlarda, kentsel kültürde yaşanan değişimler ve yeni kentleşme biçimleri, açık yeşil alanların algılanma ve kullanım biçimlerini etkilemektedir (Özdemir, 2007). Önder ve Polat'a (2012) göre kentlerde açık ve yeşil alanların önemi günden güne artmaktadır.

Kentlerde yaşayan bireylerin, en küçük birim olarak bir araya geldiği mahalleler ve bu mahallelerin ilgili kurum ve kuruluşlarca tasarlanması, yönetilmesi önem arz etmektedir. İlk bakışta mahallelerde yer alan unsurlara bakıldığında bireylerin karşısına evler, evlerin bir araya geldiği mahalleler, siteler, yollar, kaldırımlar, okullar, özel işletmeler ve bu çalışmanın temelini oluşturan mahalle parkları göze çarpmaktadır.

Mahalle oluşunu ile bir araya gelmiş sistemin yönetimsel olarak en yakınında mahalle muhtarı ve daha sonra ilgili olduğu belediye karşımıza çıkmaktadır. Belediyelerin yerinden yönetim mantığı ile mahalle halkına götüreceği hizmetler önem arz etmektedir. Özellikle belediyelerin mahalle halkına gtrdğu olmazsa olmaz hizmetlerden yol, kaldırım, evre temizliği hizmetlerinin yanında son yıllarda belediyelerin her kesimden halkına götürmek için proje geliştirdiği sosyal, sportif ve rekreatif hizmetler ayrıca önem kazanmaktadır. Kartepe Belediyesi (2016) bu hizmetlere örnek olarak Kartepe ilçesinde gençlerin ve çocukların daha kaliteli alanlarda spor yapmalarını sağlamak ve onlara yeni vakit geçirecek alanlar kazandırmak adına birçok yeni açık ve yeşil alanlar projesini hayata geçiriyor (www.kartepe.bel.tr).

Aydemir'in (2004) belirttiği üzere çoğu kentimizde çocuklara özgü güvenli oyun meknlarının bulunmaması ya da yetersizliği ailelerin konut çevresinden yakınma nedenleri arasında önemli yer tutmaktadır. Oyun meknları kentsel açık alan sisteminin bir öğesi olarak ele dşnlmekte ve oyun meknları parklar ve diğer unsurlar bir bütün olarak planlamaya dhil edilmektedir. Bu planlamalar kapsamında parkların bir fiziksel aktivite alanı olarak önemli bir işleve sahip olduğu ifade edilmektedir (Besenyi ve ark., 2013).

nemli olduğu düşünülen ve halk tarafından yoğun ilgi gösterilen sportif, sosyal ve rekreatif hizmetlerin gerçekleştiği alanlar ve bu alanların özellikleri hizmeti alanların memnuniyeti açısından değerlendirilmesi gereken bir durumdur. Aksoy (2011) ocuk oyun alanlarının kentsel yeşil alan planlamasında önemli bir yeri olan yeşil alan sisteminin bir parçasını oluşturduğunu belirtmiştir.

Bu alışma ile sosyal, sportif ve özellikle rekreatif etkinliklerin gerçekleştirilebildiği birçok insanın serbest zamanını değerlendirdiği ve özellikle çocukların yararlandığı parklar ve bu parkların barındırdığı alanların içerisinde bulunan oyun araçlarının ne olduğu, parkların büyüklükleri ve parka ulaşım olanakları gibi özelliklerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bunun yanında tüm bu hizmetlerin faydalanıcısı olarak engelli bireylerin de çalışmamızın alanını oluşturan parklardan yararlanması için mevcut sunulan

ek hizmetler ve uygulamaların tespit edilmesi bu çalışma ile sağlanmış olacaktır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmada sosyal, sportif ve özellikle rekreatif etkinliklerin gerçekleştirilebildiği birçok insanın serbest zamanını değerlendirdiği ve özellikle çocukların yararlandığı parklar ve bu parkların barındırdığı alanların içerisinde bulunan oyun araçlarının ne olduğu, parkların büyüklükleri ve parka ulaşım olanakları gibi özelliklerin incelenmesi amacı ile nitel araştırma tekniklerinden durum çalışması (örnek olay incelemesi) yöntemi kullanılmıştır. Yin (2002:1) tarafından da ortaya konduğu üzere durum çalışması bir araştırma yöntemi olarak birçok durumda kullanılmaktadır. Bu durumlardan birisi bu çalışmanın da amacına uygun olan Őehir-bölge planlama araştırmalarıdır.

Glaser nitel araştırmayı; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama metotlarının kullanıldığı, olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir Őekilde değerlendirilmesine imkân sağlayan nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak ifade etmiştir (Akt: Yıldırım ve Őimřek, 2016). Parkların engelliler açısından ulaşılabilirliği, çocuklar, gençler ve yetişkinler için kullanım olanaklarının olması gibi bazı kriterler göz önünde bulundurulmuştur. Oyun parkının fiziksel özelliklerine yönelik yapılan gözlemden elde edilen veriler içerik açısından değerlendirilerek analize hazır hale getirilmiştir.

Araştırma Alanı

Araştırmanın alanını Kocaeli ili Kartepe ilçesi sınırları içerisinde bulunan 133 adet park oluşturmaktadır. Araştırmamızın örneklemini oluşturmak üzere nüfus yoğunluğuna sahip Fatih Sultan Mehmet mahallesinde bulunan altı (6) park seçilmiştir. Fatih Sultan Mehmet Mahallesi içerisinde bulunan tüm parklara araştırmacı tarafından yerinde ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret edilen parklar; Telaltı, Taşkın Sokak, Hacı Adem Akbaş, 17 Ağustos Farabi, Moda, Osmangazi parklarıdır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırma Kocaeli ili Kartepe ilçesinde yürütölmüş ve veriler gözlem ve doküman analizi yöntemlerinden yararlanılarak toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından daha önceden hazırlanmış park inceleme/gözlem formu kullanılmıştır. Park inceleme/gözlem formu 13 soru maddesinden oluşmaktadır. Park inceleme formu parkların temel özelliklerini, engelliler açısından ulaşılabilirliğini, çocuk, genç ve yetişkinler için kullanım olanaklarını belirleyen ilgili soruları içermektedir. İnceleme/gözlem formu daha çok mevcut durumu ortaya koymaya yönelik olarak tasarlanmıştır. İnceleme/gözlem formu literatüre ve ilgili araştırmalara dayandırılarak hazırlanmıştır.

Verilerin Analizi

Bu araştırma kapsamında park inceleme/gözlem formuyla elde edilen veriler yüzde ve frekans dağılımları tablo halinde düzenlenerek analiz edilmiş ve analizlerde parkların mevcut durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca araştırma konusu ile ilgili elde edilen literatür bilgileri, araştırma alanından çekilen fotoğraflar ve alanda yapılan gözlemler araştırmamızın bulgularını oluşturmuştur.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmacılar tarafından oluşturulan park inceleme formu ile elde edilen bulguların sunumu ve bulguların tablolar halinde, frekans dağılımları sunulmuştur.

Tablo-1: Mahallede yaşayanların nüfus dağılımı

Yaş Grubu	Nüfus (kişi)
0-2 Yaş	605
3-5 Yaş	559
6-9 Yaş	701
10-13 Yaş	665
14-17 Yaş	659
18-22 Yaş	708
23-24 Yaş	283
25-29 Yaş	869
30+ Yaş	4337
TOPLAM	9386

Kaynak: www.kartepe.bel.tr

Tablo 1 incelendiğinde araştırma alanımızı oluşturan Fatih Sultan Mehmet Mahallesi nüfusunun toplam 9.386 kişiden oluştuğu ve nüfus yoğunluğunun 29 yaş ve altında birbirine yakın oranda takip ettiği görülmüştür. Bu yönüyle incelenen mahallede oluşturulacak veya planlanacak parkların farklı aralıklarda yaş kesimine hitap edilecek şekilde olması beklenmektedir.

Tablo-2: Parkların adları ve kapladıkları alan

Park Adı	Mahalle Adı	Park Alanı
Tel Altı	Fatih Sultan Mehmet	5118.103 m ²
Taşkın Sokak	Fatih Sultan Mehmet	1857.535 m ²
Hacı Adem Akbaş	Fatih Sultan Mehmet	2134.644 m ²
17 Ağustos Farabi	Fatih Sultan Mehmet	1689.907 m ²
Moda	Fatih Sultan Mehmet	13685.980 m ²
Osmangazi	Fatih Sultan Mehmet	1741.868 m ²
TOPLAM		26.227.037 m²

Kaynak: www.kartepe.bel.tr

Tablo 2 incelendiğinde Fatih Sultan Mehmet Mahallesi içerisinde oluşturulan parkların farklı farklı yüz ölçümlerde olduğu görülmüş ve daha çok mevcut alanların park olarak planlanmasına gidildiği düşünülmüştür.

Fatih Sultan Mahallesi Parkları

Osman Gazi Parkı

Araştırma kapsamında incelenen Osmangazi Parkı'nın inceleme formunda belirtilen özelliklere göre bulguları ve fiziksel özellikleri aşağıda sunulmuştur.

Foto-1: Osman Gazi Parkı Genel Görünüm

Şekil-1: Osman Gazi Parkı Vaziyet Planı

Tablo-3: Osman Gazi Parkı Özellikleri

Özellikler	Evet	Hayır
Bank / Oturma Grubu	x	
Kamelya		x
Ağaçlandırma	x	
Işıklandırma		x
Zemin Koruma	x	
Bisiklet Yolu (Parka Ulaşım)		x
Uyarıcı Levhalar		x
Engelliler İçin Uygulama		x
Oyun Aletleri	x	
Özel Spor Sahası		x
Kondisyon	x	

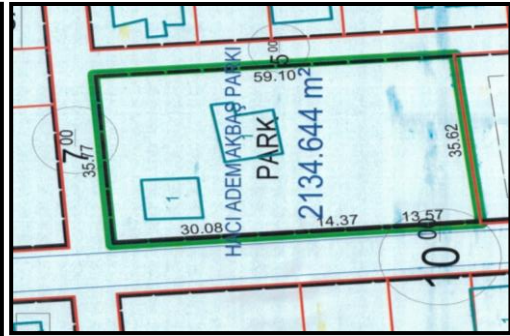
Tablo 3 incelendiğinde Osmangazi Parkı içerisinde kamelya, ışıklandırma, bisiklet yolu, uyarıcı levhalar, engelliler için uygulama ve özel spor sahası gibi unsurların olmadığı tespit edilmiştir.

Hacı Adem Akbaş Parkı

Araştırma kapsamında incelenen Hacı Adem Akbaş Parkı'nın inceleme formunda belirtilen özelliklere göre bulguları ve fiziksel özellikleri aşağıda sunulmuştur.

Foto-2: Hacı Adem Akbaş Parkı Genel Görünüm

şekil-2: Hacı Adem Akbaş Parkı Vaziyet Planı

Tablo-4: Hacı Adem Akbaş Parkı Özellikleri

Özellikler	Evet	Hayır
Bank / Oturma Grubu	x	
Kamelya	x	
Ağaçlandırma	x	
Işıklandırma	x	
Zemin Koruma	x	
Bisiklet Yolu (Parka Ulaşım)		x
Uyarıcı Levhalar		x
Engelliler İçin Uygulama	x	
Oyun Aletleri	x	
Özel Spor Sahası		x
Kondisyon Aletleri	x	

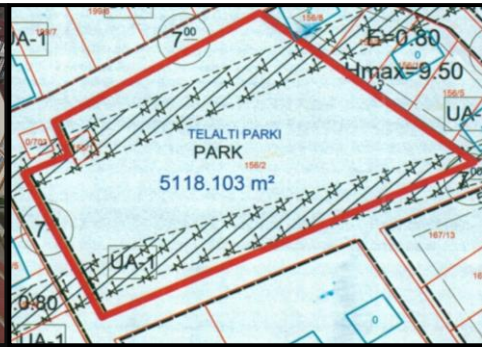
Tablo 4 incelendiğinde Hacı Adem Akbaş Parkı içerisinde bisiklet yolu, uyarıcı levhalar, özel spor sahası için uygulama ve özel spor sahası gibi unsurların olmadığı tespit edilmiştir.

Tel Altı Parkı

Araştırma kapsamında incelenen Tel altı Parkı'nın inceleme formunda belirtilen özelliklere göre bulguları ve fiziksel özellikleri aşağıda sunulmuştur.

Foto-3: Tel Altı Parkı Genel Görünümü

şekil- 3: Tel Altı Parkı Vaziyet Planı

Tablo-5: Tel altı parkı özellikleri

Özellikler	Evet	Hayır
Bank / Oturma Grubu	x	
Kamelya	x	
Ağaçlandırma	x	
Işıklandırma	x	
Zemin Koruma	x	
Bisiklet Yolu (Parka Ulaşım)		x
Uyarıcı Levhalar		x
Engelliler İçin Uygulama		x
Oyun Aletleri	x	
Özel Spor Sahası	x	
Kondisyon Aletleri	x	

Tablo 5 incelendiğinde, Tel altı Parkı içerisinde bisiklet yolu, uyarıcı levhalar, engelliler için uygulama gibi unsurların olmadığı tespit edilmiştir.

Taşkın Sokak Parkı

Araştırma kapsamında incelenen Taşkın Sokak Parkı'nın inceleme formunda belirtilen özelliklere göre bulguları ve fiziksel özellikleri aşağıda sunulmuştur.

Foto-4: Taşkın Sokak Parkı Genel Görünümü

Şekil- 4: Taşkın Sokak Parkı Vaziyet Planı

Tablo-6: Taşkın Sokak Parkı Özellikleri

Özellikler	Evet	Hayır
Bank / Oturma Grubu	x	
Kamelya		x
Ağaçlandırma	x	
Işıklandırma		x
Zemin Koruma	x	
Bisiklet Yolu (Parka Ulaşım)		x
Uyarıcı Levhalar		x
Engelliler İçin Uygulama		x
Oyun Aletleri	x	
Özel Spor Sahası		x
Kondisyon Aletleri	x	

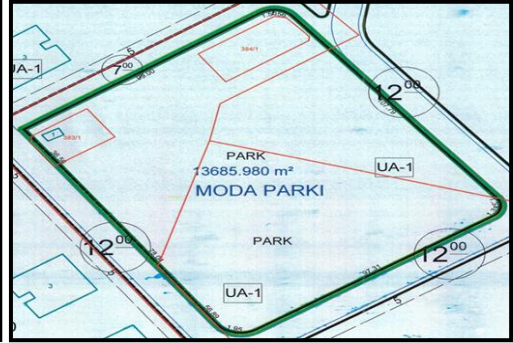
Tablo 6 incelendiğinde Taşkın Sokak Parkı içerisinde kamelya, ışıklandırma, bisiklet yolu, uyarıcı levhalar, engelliler için uygulama, özel spor sahası engelliler gibi unsurların olmadığı tespit edilmiştir.

Moda Parkı

Araştırma kapsamında incelenen Moda Parkı'nın inceleme formunda belirtilen özelliklere göre bulguları ve fiziksel özellikleri aşağıda sunulmuştur.

Foto-5: Moda Parkı Genel Görünümü

Şekil- 5: Moda Parkı Vaziyet Planı

Tablo-7: Moda Parkı Özellikleri

Özellikler	Evet	Hayır
Bank / Oturma Grubu	x	
Kamelya	x	
Ağaçlandırma	x	
Işıklandırma	x	
Zemin Koruma	x	
Bisiklet Yolu (Parka Ulaşım)	x	
Uyarıcı Levhalar		x
Engelliler İçin Uygulama		x
Oyun Aletleri	x	
Özel Spor Sahası		x
Kondisyon Aletleri	x	

Tablo 7 incelendiğinde Moda Parkı içerisinde uyarıcı levhalar, engelliler için uygulama, özel spor sahası gibi unsurların olmadığı tespit edilmiştir.

Farabi Parkı

Araştırma kapsamında incelenen Farabi Parkı'nın inceleme formunda belirtilen özelliklere göre bulguları ve fiziksel özellikleri aşağıda sunulmuştur.

Foto-6: Farabi Parkı Genel Görünümü

Şekil- 6: Farabi Parkı Vaziyet Planı

Tablo-8: Farabi Parkı Özellikleri

Özellikler (Farabi Parkı)	Evet	Hayır
Bank / Oturma Grubu		x
Kamelya	x	
Ağaçlandırma	x	
Işıklandırma		x
Zemin Koruma	x	
Bisiklet Yolu (Parka Ulaşım)		x
Uyarıcı Levhalar		x
Engelliler İçin Uygulama		x
Oyun Aletleri	x	
Özel Spor Sahası		x
Kondisyon Aletleri	x	

Tablo 8 incelendiğinde Moda Parkı içerisinde uyarıcı levhalar, engelliler için uygulama, özel spor sahası gibi unsurların olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo-9: Mahalle Parklarının Genel Dağılımı

Özellikler	Evet	Hayır
Bank / Oturma Grubu	5	1
Kamelya	4	2
Ağaçlandırma	6	0
Işıklandırma	2	4
Zemin Koruma	6	0
Bisiklet Yolu(Araç)	1	5
Uyarıcı Levhalar	0	6
Engelliler İçin Uygulama	1	5
Oyun Aletleri	6	0
Özel Spor Sahası	1	5
Kondisyon Aletleri	6	0

Tablo 9 incelendiğinde bisiklet yolunun parka ulaşımında hiçbirinde olmadığı, engelliler için uygulamanın sadece bir (1) parkta olduğu ve özel spor sahasının sadece bir (1) parkta olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışma ile sosyal, sportif ve özellikle rekreatif etkinliklerin gerçekleştirilebildiği birçok insanın serbest zamanını değerlendirdiği ve özellikle çocukların yararlandığı parklar ve bu parkların barındırdığı alanların içerisinde bulunan oyun araçlarının ne olduğu, parkların büyüklükleri ve parka ulaşım olanakları gibi özelliklerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bunun

yanında tüm bu hizmetlerin faydalanıcısı olarak engelli bireylerin de çalışmanın alanını oluşturan parklardan yararlanması için mevcut durum belirlenecektir.

Araştırma kapsamında incelenen altı (6) mahalle parkının alan özelliklerine bakıldığında daha çok mevcut boş alan değerlendirildiği görülmüştür. Bu parkların tasarım yönü ile kısıtlı olmasına sebep olmuştur. Fatih Sultan Mehmet Mahallesi içerisinde oluşturulan parkların farklı farklı yüz ölçümlerine sahip olduğu görülmüş ve daha çok mevcut alanların sahip olduğu yüz ölçüme göre planlanmasına gidildiği düşünölmüştür.

Araştırma alanımızı oluşturan Fatih Sultan Mahallesi nüfusunun toplam 9.386 kişiden oluştuğu ve nüfus yoğunluğunun 29 yaş ve altındaki birbirine yakın oranda takip ettiği görülmüştür (www.kartepe.bel.tr). Bu yönüyle incelenen mahallede oluşturulacak veya planlanacak parkların mahallede yaşayan yaş kesimine hitap edilecek şekilde olması beklenmektedir. İncelenen toplam parkın nüfus oranına göre araştırmada kişi başına düşen alan 2,8 m² olduğu tespit edilmiştir. 3.194 sayılı imar kanununun plan yapımına ait esaslara dair yönetmeliğinde kişi başı aktif yeşil alan 10 m² olarak belirtilmiştir. Bu yeşil alan miktarının dağılımı ise 1,5 m² çocuk oyun alanı 2 m² mahalle parkı, 3,5 m² kent parkı ve 3 m² spor alanları olarak belirlenmiştir (Demir, Kırkık, Aydemir ve Önem, 2015). Bu değerlere göre parkın bütün alanına göre farklı değerler olmasına ve mahalle parkı özelinde 3,5 m² referans değerine göre düşük olduğu görülmüştür.

İncelenen parklarda bisiklet yolunun parka ulaşımda hiçbirinde olmadığı, engelliler için uygulamanın sadece bir (1) parkta olduğu ve özel spor sahasının sadece bir(1) parkta olduğu tespit edilmiştir. Yücel ve Yıldızcı (2006) bir parkın ulaşılabilirliğinden bahsetmek için öncelikle park alanına, diğer alanlardan rahat ve kolay ulaşımın olması gerektiğini vurgulamış ve park alanına yaya, özel oto ve bisiklet gibi ulaşım araçlarıyla ulaşımın sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Ören (2015) kent parklarının engelli standartları açısından değerlendirilmesi gerektiğini ve engellilerin erişebileceği hiçbir engelle karşılaşmadan faydalanabileceği parklar konusunda çalışma yapılması belirtilmiştir.

Ayrıca parkların çalışma kapsamında incelenmesi sırasında bazı parkların tahribata uğradığı görülmüştür. Polat ve Önder'e (2004) göre tüm bunların

yanında kent halkının kendisi için yapılmış bir tesise, parka sahip çıkması bu tesislerin öneminin bilincinde olması koruma ve yaşatma açısından önemli bir konudur. Bu açıdan parkların halk tarafından korunması önemlidir.

Seçmen'e (2016) göre büyükşehir yaşamı içerisinde yer alan çocukların toplumsal ve çevresel davranışlarının incelenmesi ve sağlıklı gelişimlerine olanak taniyacak kentsel mekânlar tasarlanmasına yönelik yeni fikirler üretilmesi önem arz etmektedir. Diğer bir çalışmada ise özellikle yerleşim yerlerine yakın konumlandırılan parkların fiziksel aktiviteye ulaşılabilirlik açısından önemli olduğu belirtilmiştir (Roemmich, 2006). nder ve Polat'a (2012) göre ise yeşil alanlardan optimum yararlanma öncelikle onların konum, büyüklük, ulaşılabilirlik, yeşil alanın niteliği ve sunu çeşitliliği gibi konularda yeterliliği ve kent halkına uygun kullanım koşulları oluşturmasıyla sağlanacaktır.

Sonuç olarak araştırma kapsamında incelenen parkların özellikle planlandığı alan açısından kısıtlayıcı olduğu, nüfus ve mevcut alan dağılımı için düşük bir değerde olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı parkların özellikle parklarda bisiklet yolunun parka ulaşımda hiçbirinde olmadığı, engelliler için uygulamanın sadece bir (1) parkta olduğu ve özel spor sahasının sadece (1) parkta olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma kapsamında sonuçlara göre aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- İlçe kent planı ve Mahalle vaziyet planları yapılırken park alanları yeterli büyüklükte belirtilmeli ve uygun yerlere konumlandırılmalıdır.
- Parklarda ulaşım için planlama yapılmalı özellikle bisiklet ve yaya kullanımını açısından.
- Engelliler için özel planlama yapılmalı, özel alanlar oluşturulmalıdır.
- Parkların mahallede yaşayan tüm yaş kesimine hitap edecek şekilde olması sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Aksoy, Y. (2011). Çocuk oyun alanları üzerine bir araştırma İstanbul, Isparta, Eskişehir, Erzurum, Kayseri, Ankara, Zonguldak Ve Trabzon İlleri Örneği. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi* 3(11), s.82-106.
- Aydemir, S.E. (2004). *Kentsel alanların planlanması ve tasarımı*. Trabzon: Akademi Kitabevi.
- Aydın, Ö. (2007). Katılımcı kent kimliğinin oluşumunda kamusal yeşil alanların rolü. *Planlama Dergisi*, 7, s:37-43
- Besenyi, G. M., Kaczynski, A. T., Stanis, S. A. W., & Vaughan, K. B. (2013). Demographic variations in observed energy expenditure across park activity areas. *Preventive medicine*, 56(1), 79-81.
- Demir, Z., Kırkık Aydemir, P. ve Önem, H. (2015). Kentsel yeşil alanların Düzce Akçakoca örneğinde ulaşılabilirlik bakımından irdelenmesi. *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*. 3(1), 272-282.
- <http://www.kartepe.bel.tr/idet/236/1440/demografik-bilgi>
- Önder, S. ve Polat, A. (2012). Kentsel ve açık ve yeşil alanların kent yaşamındaki yeri ve önemi. Kentsel Peyzaj Alanlarının Oluşumu ve Bakım Esasları Semineri (19 Mayıs 2012), Konya
- Ören, Ö. (2015). Kent parklarının engelli standartları açısından değerlendirilmesi. (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Denizli, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öymen Gür, ř. ve Zorlu, T. (2002). *Çocuk Mekanları*. Ankara: Yem Yayınları.
- Özdemir, A. (2009). Katılımcı kentli kimliğinin oluşumunda kamusal yeşil alanların rolü: Ankara kent parkları örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 1, S. 144-153
- Roemmich, J. N., Epstein, L. H., Raja, S., Yin, L., Robinson, J., & Winiewicz, D. (2006). Association of access to parks and recreational facilities with the physical activity of young children. *Preventive medicine*, 43(6), 437-441.
- Seçmen, S. (2016). Kentsel mekan kullanım hakkı ve çocuk. *Arkitekt*, 83(526), s.40-49.
- Yıldırım, A. ve şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 10. Baskı. Ankara: Seçkin.
- Yin, R.K. (2002). *Case study research (design and methods)*. California: Sage Publication, p.1.
- Yücel, G.F. ve Yıldızcı, A.C. (2006). Kent parkları ile ilgili kaliteli kriterlerinin oluşturulması. *İTU Dergisi*, 5(2), s.222-232.